

FEDERATIA SINDICATELOR DIN EDUCAȚIE

„SPIRU HARET”

Afiliată la Internaționala Educației

Domnului Prim-Ministru Victor Viorel Ponta
Doamnei Senator Ecaterina Andronescu
Domnului Deputat Angel Tîlvăr
Domnului Ministru Remus Pricopie

SCRISOARE DESCHISĂ

Având în vedere situația creată de evenimentul de la Școala Gimnazială „Maria Rosetti” (fosta Școală Generală nr. 10) din București, dar și luările de poziție pe acest subiect, Federația Sindicatelor din Educație „Spiru Haret” consideră că este nevoie de o dezbatere la nivel național privind rolul angajatului din unitatea de învățământ și necesitatea înscrierii în noua Constituție a principiului gratuității învățământului de stat.

Dincolo de gravitatea cazului prezentat pe larg de mass-media, problema subfinanțării învățământului rămâne. Aceasta nu este de ieri, de azi. Fiecare Guvern post-decembrist a încercat, pe diverse căi, să ascundă sărăcia din educație.

Cu toate că articolul 32 alin. (4) din Constituția României prevede că **„învățământul de stat este gratuit, potrivit legii”**, atât cadrele didactice, cât și părinții „cotizează” prin diferite metode la „bunăstarea” sistemului. De la banala cretă, care lipsește cu desăvârșire, și până la mobilierul școlar, în multe cazuri, toate sunt suportate – legal sau ilegal – de către părinți și cadre didactice.

Același lucru se întâmplă și cu articolul din Legea Educației Naționale, care prevede că învățământului i se alocă anual minim 6% din PIB. Cu toate că de vreo 10 ani legea prevede acest lucru, niciun Guvern nu a alocat acest procent pentru școala românească. Mai mult, prin ordonanțe de urgență, aplicarea dispoziției privind alocarea a 6% din PIB pentru educație a fost prorogată succesiv.

Federația Sindicatelor din Educație „Spiru Haret” consideră că, în contextul discuțiilor privind noua Constituție, este nevoie de o dezbatere publică națională și pe articolele privind educația. În cadrul acesteia, liderii partidelor, indiferent de coloratură și orientare, trebuie să spună deschis dacă mai susțin sau nu ca învățământul obligatoriu să fie gratuit.

Federația Sindicatelor din Educație „Spiru Haret” susține că o țară democratică trebuie să investească în învățământ și să asigure șanse egale la educație tuturor copiilor. Acest lucru, transpus în lege, înseamnă alocarea de fonduri pentru educație, care să acopere toate necesitățile unităților de învățământ. De zeci de ani continuăm să ne mințim singuri că învățământul este

gratuit, fie că suntem angajați ai școlii, fie că suntem părinți sau simpli spectatori ai actului educațional. Considerăm că a venit momentul să spunem clar ce vrem și să alegem. Nu este normal ca angajații din învățământ să sufere pentru nedreptățile la care este supus învățământul de către clasa politică.

Și vorbim despre acei angajați ai școlii care, dacă nu „vin cu bani de acasă”, riscă să primească pentru activitatea lor în unitate calificative de la *Bine* în jos, calificativul *Foarte bine* fiind exclus. De ce? Pentru că, prin **Fișa-cadru de autoevaluare/evaluare în vederea acordării calificativului anual pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar** (Anexa nr. 2 la Metodologia de evaluare anuală a activității personalului didactic și didactic auxiliar, aprobată prin **O.M.E.C.T.S. nr. 6143/01.11.2011**, modificat prin O.M.E.C.T.S. nr. 4613/28.06.2012), cadrele didactice sunt obligate să contribuie financiar la desfășurarea procesului instructiv-educativ din unitate, dacă doresc să obțină calificativul *Foarte bine*.

Iată câteva exemple de *Criterii de performanță* prevăzute în Fișa-cadru de evaluare, care presupun contribuții financiare din partea personalului didactic: implicarea în activitățile de proiectare a ofertei educaționale la nivelul unității, organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare, participarea la acțiuni de voluntariat, aplicarea testelor predictive, interpretarea și comunicarea rezultatelor, valorificarea competențelor științifice, didactice și metodice dobândite prin participarea la programele de formare continuă/perfecționare, implicarea în organizarea activităților metodice la nivelul comisiei/catedrei, dezvoltarea de parteneriate și proiecte educaționale în vederea dezvoltării instituționale, promovarea imaginii școlii în comunitate prin participarea și rezultatele elevilor la olimpiade, concursuri, competiții, activități extracurriculare și extrașcolare etc. De subliniat faptul că respectivele criterii de performanță sunt elaborate ținând cont de atribuțiile cadrului didactic, astfel cum sunt acestea detaliate în Fișa-cadru a postului (Anexa nr. 3 la aceeași Metodologie).

Nu trebuie să uităm însă că beneficiarii direcți ai sistemului de învățământ sunt elevii. Pe cale de consecință, primii interesați de bunul mers al învățământului ar trebui să fie părinții – aceia care, prin plata impozitelor și a altor dări către stat, plătesc deja pentru educarea copiilor lor, astfel că nu ar trebui să mai susțină financiar unitatea de învățământ prin fondul clasei/școlii. În aceste condiții, este imperios necesar ca aceștia să se implice pentru ca școala să primească finanțarea necesară acoperirii tuturor costurilor școlarizării, punând presiune pe autoritățile administrației publice locale și centrale pentru a suporta, din fondurile publice, ceea ce ei plăteau prin „chetele” de la nivelul unităților de învățământ.

Fiecare trebuie să înțeleagă că angajații din unitățile de învățământ nu au nicio vină când vine vorba de posturi blocate, de lipsa materialelor igienico-sanitare, de lipsa cretei/markerelelor și a altor mijloace de învățământ necesare în laboratoare, biblioteci, ateliere, săli de sport etc.

Iată numai câteva exemple de situații existente în unitățile de învățământ:

- Acolo unde nu există table SMART (deci, nu există calculator/laptop în fiecare clasă) comunitatea asigură, eventual, table clasice sau table pentru markere. Dar niciodată nu sunt bani și pentru cretă albă, cretă colorată, markere, bureți clasici și bureți pentru tablele albe. Nu mai vorbim de „cleștii” pentru ținut creta. Aceștia sunt un „moft” sau sunt necesari doar pentru copiii grădinițelor particulare. Cadrele didactice și elevii pot scrie și fără să-și protejeze mâinile... ce dacă unii au făcut tot felul de dermatite!

● Și dacă avem table SMART, avem oare programe și soft-uri educaționale pentru toate temele, la toate disciplinele? Nici varianta manualelor electronice nu exclude integral „tabla”, cel puțin pentru următorul deceniu, la multe dintre discipline. Și avem bani să asigurăm service-ul pentru toată aparatura electronică? Și ni se permite să încadrăm (chiar și atunci când atât de „restrictiv-penuricele” noastre normative permit!) informaticienii și administratorii de rețea? Ne-am învățat să întreținem și să reparăm în sistem „Dacia 1300”: toată lumea se pricepe și se potrivește orice cheie!

● Tot mai des cadrele didactice înlocuiesc tabla cu lucrul individual sau de grup pe fișe de lucru/de documentare/ghiduri de studiu sau alte mijloace didactice care permit o mai mare adecvare la ritmurile de lucru și învățare ale elevilor. La noi, toate acestea se elaborează de fiecare cadru didactic (la americani, profesorul de la clasă stabilește doar ce variantă de material didactic să multiplice...). Dar nu ne ajunge obligația creativității, nu ne punem nici măcar problema accesului elevilor la ele, adică problema practică a multiplicării. Toată lumea consideră că este asigurată dotarea necesară dacă sunt imprimante și copiatoare în școală. Dar cadrele didactice sau elevii trebuie să asigure fondurile pentru consumabile (și hârtia, și tonerul costă!). Ce să mai spunem de organizarea examenelor naționale, a simulărilor și a altor testări, pentru desfășurarea cărora sumele alocate de minister pentru o operație minoră, dar esențială – multiplicarea subiectelor, sunt infime, iar școlile se roagă să nu fie nominalizate ca centre de examen sau evaluare.

● Și plecând de la „clasicele” table, ajungem și la problema „clasicelor” săli de clasă. Putem organiza activitatea de predare-învățare pe cabinete și laboratoare/ateliere/săli cu destinație specială la toate disciplinele și la toate orele, ca „la americani”, de exemplu? Sau vrem să rezolvăm introducerea mijloacelor electronice la toate disciplinele? Unde ar trebui să se facă și orele de TIC/Informatică și toate orele disciplinelor pentru care există programe educative în format electronic, când există, cel mult, un cabinet de informatică? Și de aici ajungem din nou la problema încadrării: să continuăm să le cerem „profilor de Info” să fie un soi de mafalde și să asigure buna funcționare a tot ceea ce înseamnă material didactic electronic și toate sarcinile care presupun suport electronic în școală?!

● Rămânând la sălile de clasă: să presupunem că primăria asigură mobilierul; oare asigură ea mobilier ergonomic în funcție de vârsta elevilor? Ce facem dacă în școală se învață în două schimburi și același mobilier este folosit și pentru ciclul primar/gimnazial și pentru cel liceal? Sau „rezolvăm” problema așa cum a făcut-o o renumită primărie municipală, care a distribuit în școli mobilierul fără a lua în considerare „dimensiunile” și nevoile elevilor, ținând cont doar de ceea ce putea procura ofertantul „câștigător” al licitației? Și ce face dirigintele care nu a avut norocul să ia clasa în primii ani după aducerea mobilierului? Și-a pus cineva problema fondurilor pentru întreținerea și repararea acestui mobilier? De la materiale pentru curățarea și întreținerea suprafețelor de lemn/plastic, până la personalul priceput și angajat să facă aceste operații. Sau aceste generații de elevi nu mai murdăresc și nu mai strică nimic, încât mobilierul adus acum 8 ani/la alegerile anterioare să arate civilizată pentru orice nouă clasă? Să nu mai vorbim de „ambientarea” clasei (care, de multe ori, înseamnă inclusiv obligatoriu igienizare anuală), care dă coșmaruri diriginților și pentru care nu au existat și nu există fonduri. Primăria schimbă, eventual, tâmplăria, dar nu cumpără/schimbă jaluzele, perdele, nu pune aer condiționat. Ce, elevii și profesorii nu pot sta în clase supraîncălzite (sau din contră)? Suntem conștienți de importanța temperaturii din spațiile școlare doar atunci când vin examenele.

- Tot pe cadrele didactice (în special cele „de serviciu pe școală”) cade onosul când vine vorba de securitatea elevilor. Nicio școală nu are încadrarea prevăzută de normative pentru acest domeniu. Introducerea camerelor de luat vederi poate rezolva doar problema unor acte minore de violență, ca, de altfel, și atât de invocatele programe educative de combatere a violenței. Oprirea pătrunderii unor persoane rău intenționate în spațiile școlare sau a manifestărilor de violență fizică de grup nu o poate realiza profesorul de serviciu, ci personalul specializat și angajat în acest scop. Și dacă școala a fost obligată să reducă paza specializată la programul de noapte, cine plătește pentru a asigura paza în timpul zilei? Sau ne vom autoliniști accentuând responsabilitatea diriginților și a profesorilor de serviciu?

De menționat că, acum câteva zile, Inspectoratul General al Poliției Române a dat publicității un studiu potrivit căruia peste 70% din școli nu au asigurate servicii de pază, consecința directă a disponibilizărilor majore care au avut loc în ultimii 10 ani în sistem, dar și a blocării posturilor vacante.

Și ce ar trebui să facă sutele de cadre didactice agresate verbal sau fizic de părinți?

Campania excesivă din aceste zile a determinat numeroase reacții inacceptabile din partea unor părinți, inclusiv violențe de limbaj și nu numai la adresa cadrelor didactice. Afirmății de tipul cadrele didactice sunt „slugi ale societății” sunt de netolerat. În aceste condiții, **dacă se pune problema unui Cod etic al profesiei didactice, atunci este imperios necesar și unul pentru părinți și elevi.**

- Ne-am „obișnuit” ca la grupurile sanitare să nu fie hârtie igienică, săpun, prosoape/aparate de uscare a mâinilor, să miroasă dezagreabil... E o mare realizare pentru o școală dacă are grupuri sanitare renovate și acceptate de inspecția sanitară, dar nimeni nu-și pune apoi problema că instalațiile acestea trebuie întreținute și reparate, deși e un lucru de bun simț faptul că gradul de uzură crește rapid în cazul utilizării de către un număr mare de persoane, cu atât mai multe de către copii. Lipsei materialelor de igienizare li s-a adăugat în ultimii ani încadrarea sub normative a personalului de serviciu și de întreținere. Cadrelor didactice și directorilor li se adresează cele mai frecvente reproșuri privind igiena în școală, ca și cum aceștia ar fi mulțumiți să lucreze în astfel de condiții sau ar avea în fișa postului sarcini de salubritate.

- Și să nu uităm programul „Școala altfel: Să știi mai multe, să fii mai bun!”, în cadrul căruia, timp de o săptămână, trebuie desfășurate activități extracurriculare și extrașcolare, după un orar specific. Până acum, aceste activități au presupus inclusiv vizite la muzee, excursii tematice, ieșiri la spectacole etc. – toate organizate de cadrele didactice și finanțate de părinți. Cel mai probabil, în acest an „Școala altfel” va presupune vizite în jurul școlii, activități de recreere în curtea unității școlare și altele asemenea, care nu presupun contribuții financiare sau aporturi de vreun fel din partea părinților.

- S-a insistat mult pe faptul că școala trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor elevilor, să-i ajute să-și identifice și să-și valorifice aptitudinile. Dar cine susține dotările pentru cercuri, cluburi și alte activități extracurriculare? De la aparatura cu un nivel tehnologic ridicat absolut necesară cercurilor științifice, de inventică, de cercetări pentru elevi, la instrumente muzicale, instalații de sonorizare sau la costumele pentru ansamblurile artistice, toate cer susținere financiară, nu doar talent și disponibilitate pentru efort. Vrem cât mai multe proiecte extracurriculare, dar, deși au devenit de-a dreptul obligatorii pentru fiecare cadru didactic, continuăm să le considerăm în sfera voluntariatului pentru cei ce le inițiază și organizează. Tot mai multe școli participă la proiecte educative

europene sau internaționale, dar nimeni nu-și pune problema susținerii financiare necesare acestei participări. E „de la sine înțeles” că acele cadre didactice care au fost capabile să elaboreze proiecte eligibile au și „obligația” să asigure tot materialul de marketing educațional (nu doar să-l conceapă), să se „descurce” cu cazarea, masa și petrecerea timpului liber pentru partenerii/invitații în program etc.

Multe din aceste probleme au fost rezolvate prin asociațiile de părinți, constituite legal și funcționând conform reglementărilor în vigoare, în exercitarea rolului lor de “parteneri educaționali”, care nu are nimic în comun cu mult-mediatizata „șpagă”. În același timp, însă, nu trebuie să cadă în sarcina părinților să acopere, din buzunarul propriu, lipsa de fonduri datorată alocațiilor bugetare insuficiente.

Ceea ce nu vor să înțeleagă autoritățile centrale și locale și o parte a opiniei publice este că școala trebuie să funcționeze în fiecare zi, că școala are program „non-stop”, nu de campanie sau de sărbătoare, că nu funcționează „sezonier” și că însăși periodicitatea specifică școlii accentuează (doar aparent paradoxal!) necesitatea continuității și adecvării finanțării.

La acestea se adaugă faptul că trebuie asigurate condiții civilizate de muncă/învățare, nu doar pentru elevi, ci și pentru salariați. Și ei trebuie să vină cu plăcere la școală!!! O școală în care atât elevii, cât și personalul angajat vin cu plăcere va fi o școală în care problema „șpăgii” va dispărea „în mod natural”, iar buchetul de flori oferit cadrului didactic va fi doar un simbol al bucuriei de a lucra împreună și de a învăța.

Având în vedere toate acestea, Federația Sindicatelor din Educație „Spiru Haret” apreciază că trebuie reconsiderat nivelul costului standard per elev/preșcolar și adoptate în regim de urgență Codul de etică și Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar. De asemenea, Ministerul Educației Naționale și inspectoratele școlare trebuie să acorde consiliere de specialitate unităților de învățământ în vederea elaborării regulamentelor interne. Nu în ultimul rând, este obligatorie alocarea resurselor financiare necesare desfășurării în condiții optime a întregii activități de la nivelul unităților de învățământ, astfel încât contribuțiile financiare ale salariaților și părinților să fie excluse.

Toate acestea, dacă dorim cu adevărat să avem un învățământ de calitate!

București, 17 ianuarie 2014

PREȘEDINTE

Prof. Marius Ovidiu Nistor

